

NOTA REDAKCYJNA

Zgodnie z zapowiedzią w „Acta Universitatis Lodzensis” 1981, Folia oeconomica 11, pt. *Gospodarka regionalna. Przyczynki do poznania regionu środkowej Polski* (I), oddajemy niniejszym zainteresowanemu czytelnikowi zeszyt III zapoczątkowanej serii. Poświęcony został w całości problematyce gospodarki żywnościowej. Motywacja przy wyborze tematyki była następująca: społeczna ranga produkcji żywności oraz wciąż jeszcze niedostateczny dorobek publikacyjny z zakresu układów terytorialnych zapotrzebowania na żywność i jej wytwarzania.

W warunkach chronicznych trudności, jakie utrzymują się w gospodarce żywnościowej powojennej Polski, konieczne są poszukiwania m.in. także racjonalnych rozwiązań organizacyjno-przestrzennych. Jako jedną z hipotez zmierzających do tego celu przyjęto, w Zakładzie Gospodarki Przestrzennej UŁ, regionalizację produkcji żywności zgodną z rozmieszczeniem najbardziej chłonnych rynków konsumpcyjnych, za które uznano wielkie miasta i ich aglomeracje w Polsce.

Z racji wielorakich powiązań Uniwersytetu Łódzkiego z województwami środkowej Polski Zakład Gospodarki Przestrzennej koncentruje się od wielu lat w swoich badaniach na tym właśnie obszarze, preferując w pierwszej kolejności problematykę związków między Łodzią i jej aglomeracją a okalającymi je terenami. W latach 1975—1981 wykonano m.in. studium delimitujące i opisujące strefę żywicielską Łodzi. Opisu dokonano w dwu ujęciach: surowej produkcji żywności powstającej w rolnictwie oraz finalnej produkcji w sferze przemysłu spożywczego.

Zasięg strefy łódzkiej wyznaczono na podstawie modelu grawitacji w ten sposób, by uwzględniała także potrzeby żywnościowe wielkomiejskich struktur osadniczych, znajdujących się w najbliższych odległościach od Łodzi. Wydzielono więc obszar, w skład którego wchodziły całe województwa: miejskie łódzkie, piotrkowskie i sieradzkie

oraz różnej szerokości pasy gmin województw sąsiednich: kaliskiego, konińskiego, wrocławskiego, płockiego i skierniewickiego.

Prezentowane w dużym skrócie w niniejszym zeszycie wyniki badań produkcji finalnej żywności w przemyśle spożywczym pod względem terytorialnym wykraczają poza wyznaczony obszar strefy lub się w nim nie mieszczą, o ile zostało to narzucone funkcjonowaniem zakładów przetwórczych w układach terytorialnych nie pokrywających się z podziałem administracyjnym. Mimo tej rozbieżności przedstawiona wiedza może być użyteczna do celów planistycznych i polityczno-gospodarczych zarówno dla władz woj. miejskiego łódzkiego, jak i województw objętych badaniami. Pod względem poznawczym przeprowadzone badania oraz niniejsza publikacja mają na celu dalsze wzbogacenie wiedzy o regionie środkowej Polski, mimo iż z przyczyn historycznych i fizjograficznych nie został on jeszcze ugruntowany w świadomości społecznej jako obszar o sobie właściwych cechach. Z racji swego usytuowania pośrodku terytorium państwowego i dynamicznego w nim rozwoju dwu największych w Polsce aglomeracji miejskich Warszawy i Łodzi — wyróżnia się coraz wyraźniej spośród innych makrostruktur społeczno-gospodarczych i przestrzennych Polski.

Jednocześnie z rosnącą potrzebą gruntownego poznania całego obszaru nasila się konieczność dokonania wielostronnej identyfikacji jego struktury wewnętrznej, determinowanej oddziaływaniem największych ośrodków miejskich, Warszawy i Łodzi. Prezentowane studium stanowi dalszy przyczynek do poznania związków funkcjonalnych i układów terytorialnych między Łodzią a jej zapleczem żywnościowym, jakie powstają w sferze przemysłu spożywczego.

Tadeusz Olszewski